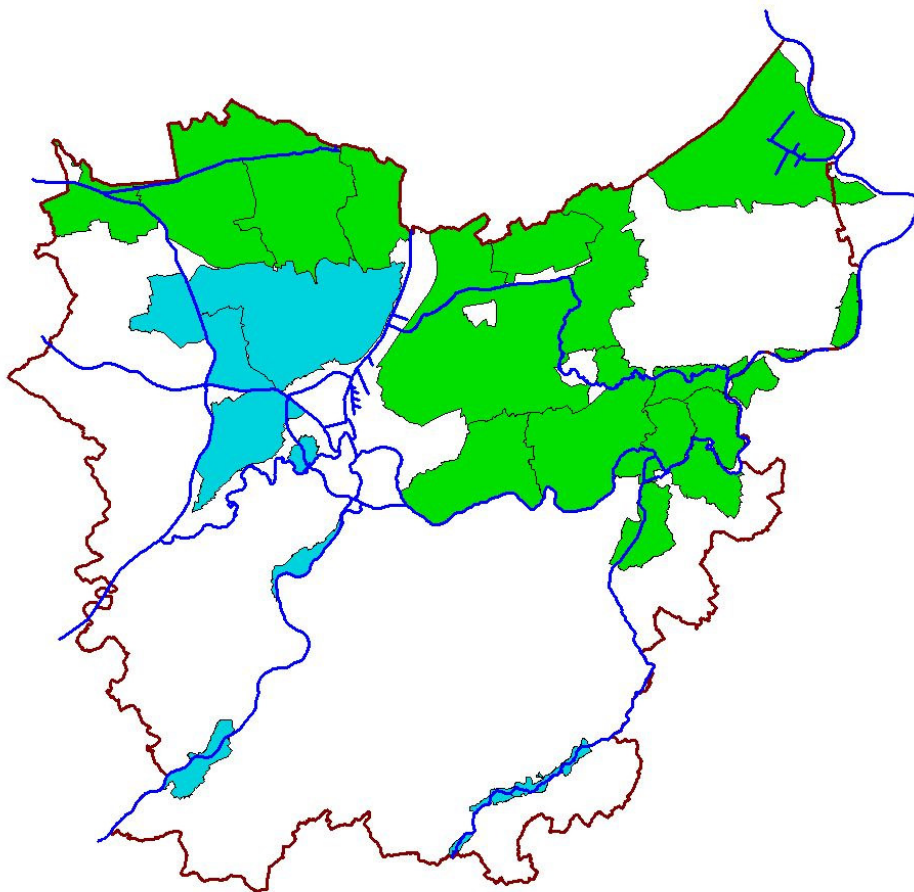

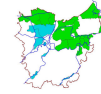

Provincie
Oost-Vlaanderen

MODERNISERING VAN POLDERS EN WATERINGEN
IN OOST-VLAANDEREN
AANBEVELINGEN

Vorbereidend document
Forum 30 juni 2006

Inleiding

De heer Gouverneur André Denys bracht op 26 september 2005 een werkbezoek aan de Oost-Vlaamse Polders en Wateringen op uitnodiging van de Oost-Vlaamse Vereniging voor Polders en Wateringen. Eén van de conclusies van dit werkbezoek was dat – rekening houdend met de sterke inhoudelijke en juridische evolutie die het hedendaags waterbeleid kenmerken - een modernisering van de polders en wateringen een noodzakelijke voorwaarde is om het verder bestaan van deze besturen te kunnen legitimeren.

De Bestendige Deputatie heeft zich in zitting van 26 januari 2006 bij dit initiatief aangesloten onder meer als gevolg van de vraag van de heer minister Kris Peeters aan de provincies om een overzicht te maken van de stand van zaken met betrekking tot het functioneren van de polders en wateringen. De Bestendige Deputatie wordt in deze aangelegenheid vertegenwoordigd door de heer gedeputeerde Ivan Verleyen.

Op uitnodiging van de heer Gouverneur werd een groep van deskundigen samengesteld met als doel om door middel van een reeks open en constructieve gesprekken na te gaan op welke manier polders en wateringen kunnen omgevormd worden tot moderne, dynamische en slagkrachtige besturen die een belangrijke meerwaarde kunnen betekenen in het waterlandschap. De samenstelling van de groep van deskundigen vindt u hieronder terug.

Magda Alexander	Luc De Winne	Paul Thomas
Stefan Baes	Riet Erauw-Zegers	Peter Van Bossuyt
Philippe De Coninck	Jan Everaert	Hanne Van Der Poel
Wim De Greyt	Ann François	Peter Van De Veire
An De Meester	Geert Linthout	Noël Van De Woestyne
Jos De Meyer	August Mels	Gerda Verstuyft
Frank De Mulder	Noël Neyt	Omer Willems
Marie-Paule De Poorter	Raymonde Rommel	

De vergaderingen van de groep van deskundigen werden voorbereid door de Afdeling Binnenlands Bestuur Oost-Vlaanderen van het Vlaams Gewest en de provinciale administratie. De betrokken ambtenaren vindt u hieronder terug.

Raymonde Rommel (VI. directie lokale besturen) - voorzitter voorbereidende werkgroep
 Ann François (Kabinet van de heer Gouverneur)
 An De Meester (VI. dienst lokale besturen)
 Marleen De Grootte (VI. dienst lokale besturen)
 Frank De Mulder (Prov. directie leefmilieu)
 Luc De Winne (Prov. dienst waterlopen)
 An Van Eeckaute (Prov. dienst waterlopen)
 Marie-Paule De Poorter (Prov. dienst planning en natuurbehoud, cel water) – redactie rapport
 Stefan Baes (Prov. dienst planning en natuurbehoud, cel water) – verslaggeving vergaderingen
 Tom Piens (Prov. dienst belastingen)
 Wim Van Parys (Prov. dienst belastingen)

De groep van deskundigen kwam bijeen op 12 december 2005, 6 februari 2006, 21 maart, 11 mei en 6 juni 2006.

Het voorliggend rapport omvat een reeks aanbevelingen die gegroeid zijn uit het overleg. Het wordt gehanteerd als inhoudelijke basis voor het symposium dat op initiatief van de heer Gouverneur en de Bestendige Deputatie op 30 juni 2006 wordt georganiseerd.

Doelstelling

Sommige delen van de provincie Oost-Vlaanderen worden gekenmerkt door een bemoeilijkte afwatering. Het betreft gebieden die afwateren in tijgebonden boezems of in kanalen met een hoger waterpeil dan het waterpeil in de waterlopen van de omliggende gronden. Een continue bewaking van het watersysteem is er noodzakelijk. Er is m.a.w. een dichtere nabijheid van personeel vereist om de waterbeheersingsinfrastructuur te bedienen.

Daar waar polders en wateringen destijds werden opgericht met het oog op het verbeteren van de landbouwexploitatie, zijn de taakstellingen van deze besturen mede door het decreet integraal waterbeleid in belangrijke mate verruimd. Het is dan ook noodzakelijk de organisatie van deze besturen te herbekijken. Dit rapport kadert in de volgende finaliteit :

De modernisering van de polders en wateringen moet steunen op 4 pijlers:

- 1. Een rationelere geografische afbakening*
- 2. De installatie van representatieve bestuursorganen*
- 3. Een grotere deskundigheid via administratieve ondersteuning*
- 4. Transparante en efficiënte financieringskanalen*

Het einddoel is het bekomen van moderne, transparante, open en efficiënte besturen die als volwaardige partners hun rol kunnen opnemen in het kader van het integraal waterbeleid.

Relatie met de waterschappen

In uitvoering van het decreet integraal waterbeleid zijn waterschappen opgericht, als overlegfora voor de gemeenten, de huidige polders en wateringen, de provincies en het Vlaams gewest rond waterbeheerkwesties op lokaal en boven-lokaal niveau.

De polders “nieuwe stijl” zullen deze waterschappen niet vervangen. De gemoderniseerde polders zullen wel – beter dan nu het geval is – kunnen fungeren als volwaardig lid van de overlegfora. Zij behouden hun bevoegdheden op het vlak van waterlopenbeheer zoals thans het geval is.

Pijler 1: Een rationelere geografische afbakening

ANALYSE VAN DE HUIDIGE SITUATIE EN KNELPUNTEN

Oost-Vlaanderen telt op haar grondgebied 43 polders en wateringen. Drie daarvan, met name de Damse Polders, de Polder Sint-Trudoledeken en de Watering De Gaverbeek vallen onder het toezicht van de provincie West-Vlaanderen. De Watering van de Oude Dender, valt onder toezicht van de provincie Vlaams-Brabant en de Polder Vliet en Zielbeek, deels gelegen op het grondgebied van de gemeente Buggenhout valt onder toezicht van de provincie Antwerpen. De Watering De Moerbeekvallei bestaat de facto niet meer. Enkel de 37 nog actieve Oost-Vlaamse polders/wateringen worden verder meegenomen in de besprekingen.

De oppervlakte van de provincie Oost-Vlaanderen ingenomen door deze polders bedraagt 111 171 ha. Dit is ca. 37 % van de oppervlakte van de provincie (298 224 ha). De kleinste polder/watering heeft een oppervlakte van 41 ha (Polder Bergenmeersen), de grootste polder/watering een oppervlakte van 17 346 ha (Polder Moervaart en Zuidlede). De onderstaande tabel geeft de oppervlakte weer van alle Oost-Vlaamse polders en wateringen.

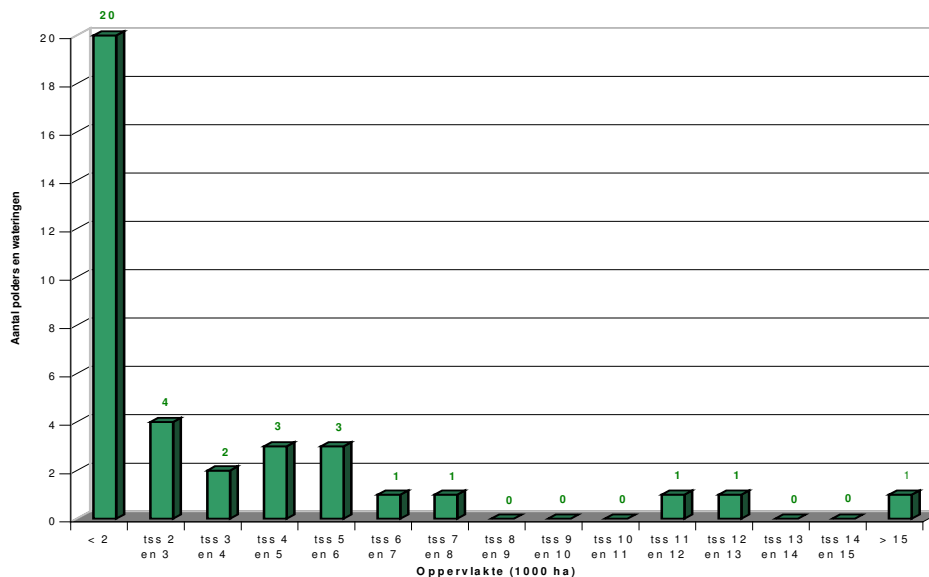
Tabel: Oppervlakte van alle Oost-Vlaamse polders en wateringen

Naam	Opp.(ha)	Naam	Opp.(ha)
Polder Bergenmeersen	41	Polder van Vlassenbroek	2022
Watering De Lestpolder	52	Polder van de Beneden Dender	2176
Watering De Kortelake	62	Watering De Wagemakersstroom	2212
Watering De Rijt	69	Watering Zomergem-Lovendegem	2232
Watering De Gavergracht	76	Polder van Moerbeke	3335
Watering De Gaver	136	Polder van Maldegem	3353
Polder Oost-Sive-Schouselbroek	150	Zwarte Sluispolder	4002
Watering van Schendelbeke	151	Generale Vrije Polders	4185
Tielrodebroekpolder	152	Watering Oude Kale en Meirebeek	4353
Watering De Kwaadbroeken	159	Polder van Belham	5739
Polder Durme Noord-Oost	303	Polder Sinaai-Daknam	5892
Watering Idegem-Appelterre	330	Slependammepolders	5979
Watering De Assels	505	Isabellapolder	6985
Polder Sint-Onofs	747	Polder tussen Schelde en Durme	7072
Polder van Kruibeke	775	Watering De Burggravenstroom	11606
Polder Durme Noord-West	839	Polder van het Land van Waas	12165
Polder Durme Zuid-Oost	1120	Polder Moervaart en Zuidlede	17346
Watering van Melden	1306		
Polder van Grembergen	1687		
Polder Hamme-Moerzeke	1857		

In de onderstaande grafiek wordt de verdeling van de polders/wateringen volgens oppervlakte weergegeven. Daaruit blijkt dat 54 % van de polders/wateringen een oppervlakte hebben kleiner dan 2000 ha. Deze polders en wateringen bestrijken gezamenlijk slechts een gebied van 9950 ha. Dit is nog geen 9 % van de oppervlakte van de gebieden gelegen binnen een polder of watering.

Oppervlakteverdeling polders en wateringen

Deze analyse toont aan dat Oost-Vlaanderen gekenmerkt wordt door een groot aantal besturen met een (zeer) kleine oppervlakte. Het is duidelijk dat dergelijke kleine besturen onmogelijk over voldoende slagkracht kunnen beschikken om volwaardig mee te tellen in het moderne waterbeheerlandschap. Er is dus nood aan schaalvergroting.

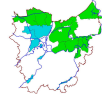
AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1: Er worden geen gebiedsdekkende polders gecreëerd.

De voorgestelde reorganisatie betreft het herschikken van de gebieden die op dit moment onder beheer vallen van een polder en watering. Nieuwe besturen voor gebieden die nu niet beheerd worden door een polder of wateringen, worden niet gecreëerd. Uitbreidingen zijn onder bepaalde voorwaarden wel mogelijk (zie *Aanbeveling 3*)

Aanbeveling 2: Fusies zullen moeten opgelegd worden.

Vrijblijvende samenwerking tussen polders en wateringen is belangrijk, maar gaat niet ver genoeg om te komen tot slagkrachtige besturen. Er is wel degelijk nood aan fusies. Alhoewel vrijwillige fusies hier en daar gestalte zouden kunnen krijgen, lijkt het aangewezen dat een grondige reorganisatie van bovenaf wordt opgelegd. De Vlaamse regering kan daartoe binnen de bepalingen van de huidige wetgeving eigen initiatieven nemen.

Aanbeveling 3: De geografische reorganisatie omvat het afschaffen, fuseren en ev. uitbreiden tot grote aaneengesloten blokken rekening houdend met de hydrografische grenzen.

De gefuseerde polder/watering moet gemiddeld groter zijn dan nu maar ook niet zeer groot. Een oppervlakte van 10000-15000 ha lijkt aangewezen. Met een dergelijke grootte-orde van oppervlakte kan met voldoende oog voor detail een degelijk en modern waterbeheer gevoerd worden.

- Afschaffingen:
 - Besturen die niet meer actief zijn, worden afgeschaft ;
 - Polders (of delen van polders) die in het kader van het Sigmaplan GGG worden of estuarien milieu, worden afgeschaft ;
 - In deze gebieden is geen beheer van onbevaarbare waterlopen meer nodig. Het is dus evident de poldergrens terug te plooiën tot buiten deze gebieden.
 - Besturen die én een geringe oppervlakte hebben én niet fusioneerbaar zijn omwille van hun geïsoleerde ligging, worden afgeschaft.
 - Het behouden van kleine geïsoleerde gebieden is niet zinvol. Het beheer van deze gebieden kan ook worden waargenomen door gemeente en provincie.
- Fusies:
 - Er wordt maximaal gefusioneerd ;
 - Polders/wateringen kunnen niet bekkengrensoverschrijdend en niet waterschapsgrensoverschrijdend zijn.
 - Daarmee worden de grenzen van de polder/watering maximaal afgestemd op de structuren uit het decreet integraal waterbeleid. Op die manier wordt eveneens een bestuurlijke vereenvoudiging gerealiseerd.
- Uitbreidingen
 - Uitbreiding is enkel aangewezen daar waar het functioneel verantwoord is
 - Het betreft met name gebieden waar een continue bewaking van het watersysteem noodzakelijk is. Het betreft gebieden die gekenmerkt worden door een bemoeilijkte afwatering (vb. in getijderivieren) en die daarom een dichtere nabijheid van personeel vereisen om de waterbeheersingsinfrastructuur te bedienen zodat een voldoende graad van veiligheid van vergunde harde infrastructuur tegen overstromen kan gegarandeerd worden. Uitbreidingen kunnen enkel voor gebieden die aansluiten op de huidige grenzen van de polders en wateringen.

MOTIVATIE VOORSTEL FUSIES (Naamgeving indicatief)

Polder Eeklo – Maldegem – ca. 8000 ha

Samenvoeging Polder van Maldegem en deel Slependammepolders

Deze polder omvat gebieden die afwateren in het westelijk pand van het Leopoldskanaal met een uitwatering in zee te Zeebrugge. De lozingen van de waterlopen in het Leopoldskanaal verlopen allen gravitair. Door de gravitaire lozing op zee is er echter sprake van een bemoeilijkte afwatering. Daarnaast is er een vrij dens netwerk van polderwaterlopen die zorgen voor de detailafwatering. Het gebied sluit hydrografisch aan bij de Damse Polder en de Zwinpolder op West-Vlaams grondgebied. Mogelijk kan op termijn een fusie met deze gebieden overwogen worden.

Polder Krekenland – ca 17000 ha

Samenvoeging Zwarte Sluispolder, Isabellapolder, Generale Vrije Polders en deel Slependammepolders

Deze polder omvat gebieden die hoofdzakelijk afwateren in het oostelijk pand van het Leopoldskanaal met een uitwatering via het Isabellagemaal te Boechoute (Assenede) naar de Braakman en de Westerschelde (getijgebonden). Het betreft een vlak en laaggelegen gebied met deels zware gronden en lange afwateringstrajecten. Daarnaast zijn er delen met een vrij dens netwerk van polderwaterlopen die zorgen voor de detailafwatering.

Kluisenpolder – ca. 13000 ha

Samenvoeging Watering Burggravenstroom en deel van Watering Zomergem-Lovendegem

Deze polder omvat gebieden die afwateren in het Kanaal Gent-Terneuzen via het gemaal op de Avrijevaart en gravitair via de Burggravenstroom. Een deel watert ook af naar het Schipdonkkanaal o.a. via het Eeklo's Leiken. Het betreft een vlak en laaggelegen gebied met lange afwateringstrajecten. Het watersysteem is er sterk aangepast door menselijk ingrijpen o.a. in functie van de bevoorrading van het Waterproductiecentrum Kluisen.

Moervaartpolder – ca. 14000 ha

Omvat enkel de Polder Moervaart en Zuidlede (deel)

Deze polder omvat gebieden die afwateren naar de Moervaart en de Zuidlede via gemalen, met uitzondering van de delen die naar Nederland afwateren. Het betreft een vlak en laaggelegen gebied met lange afwateringstrajecten. Het watersysteem is er sterk aangepast door menselijk ingrijpen vooral door de omkering van de afvoerrichting van de Moervaart.

Polder Kanaal van Stekene – ca. 9000 ha

Samenvoeging Polder Sinaai-Daknam en Polder van Moerbeke

Deze polder omvat gebieden die afwateren naar het Kanaal van Stekene of rechtstreeks naar de Moervaart, deels via gemalen. Sommige delen wateren ook af naar Nederland. Het betreft een vlak en laaggelegen gebied met lange afwateringstrajecten. Op sommige plaatsen is het watersysteem vrij complex ten gevolge van menselijk ingrijpen om wateroverlast te vermijden. De polder is vrij klein t.g.v. de recent vastgelegde waterschapsgrens tussen de waterschappen Moervaart en Kanaal van Stekene waardoor een fusie van de Moervaartpolder en de Polder Kanaal van Stekene niet mogelijk is, hoewel hydrografisch logisch.

Durmepolder – ca. 10000 ha

Samenvoeging Polder Moervaart en Zuidlede (deel), Polders Durme NO, NW en ZO, Polder tss Schelde en Durme (deel)

Deze polder omvat alle gebieden die afwateren in de Ledebek en Durme, deels met gemalen, deels gravitair. Het betreft een relatief vlak gebied. Maar het gebied is echter grotendeels zandig met over het algemeen vrij korte afwateringstrajecten.

Scheldepolder – ca. 15000 ha

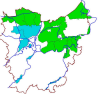
Samenvoeging Polder van Belham, Polder tussen Schelde en Durme (deel), Polder van Grembergen, Polder Sint-Onolfs, Polder Hamme-Moerzeke

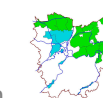
Deze polder omvat gebieden die afwateren in de getijgebonden Schelde, deels met gemalen, deels gravitair. In de nabijheid van de Schelde en haar oude meanders komen vlakke, laaggelegen en zware gronden voor met een aantal lange afwateringstrajecten. De daarbuiten hogergelegen gronden zijn zandig.

Polder Land van Waas – ca 12000 ha

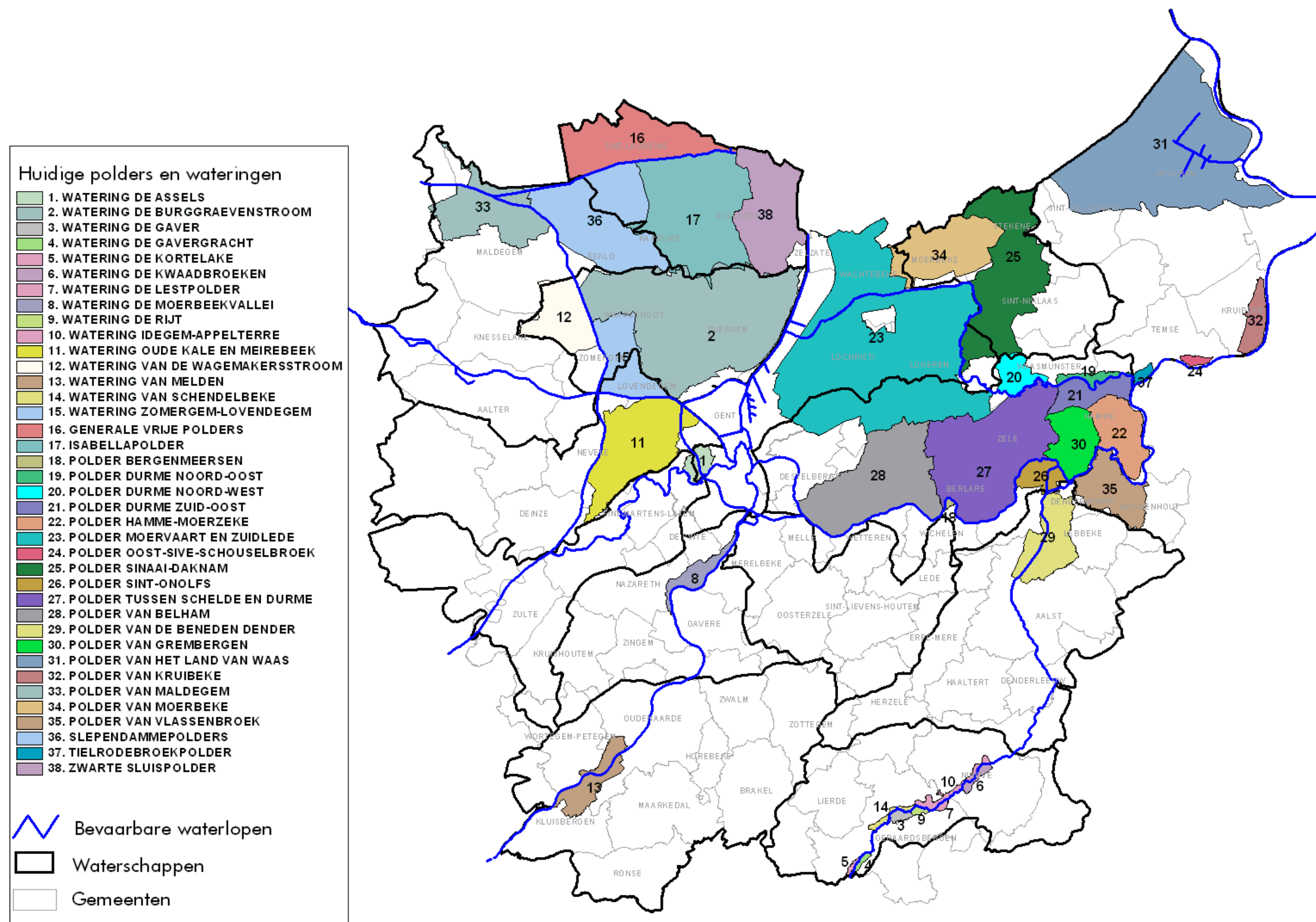
Omvat enkel de Polder Land van Waas

In deze polder verloopt de afwatering via het gemaal Keetberg, via het gemaal Stenen Goot en Watermolen of gravitair via de Betonsluis. Het betreft een vlak en laaggelegen gebied met zware gronden en lange afwateringstrajecten. Op sommige plaatsen is het watersysteem vrij complex ten gevolge van menselijk ingrijpen ten behoeve van natuurcompensaties.

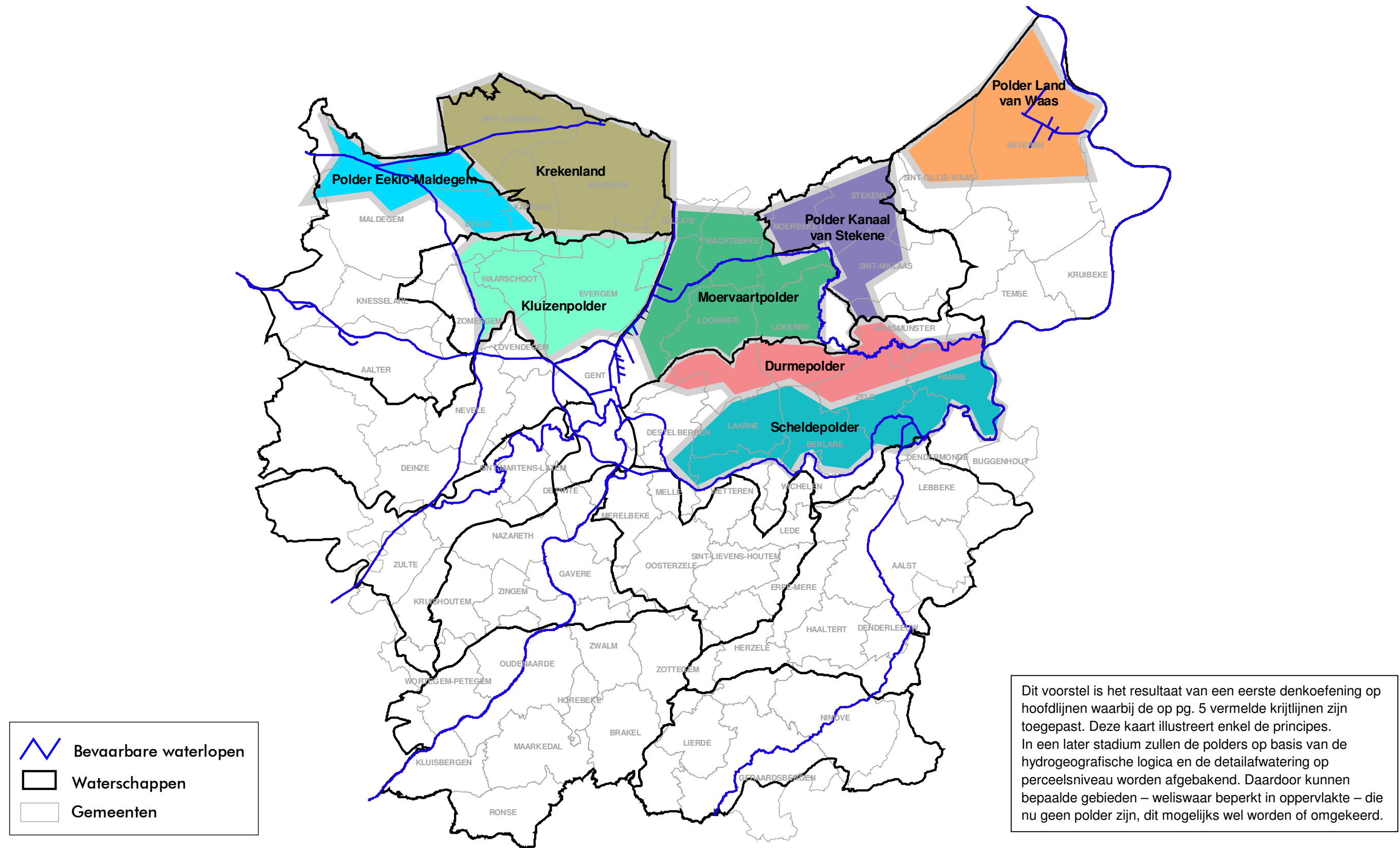

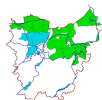
KAART 1: HUIDIGE TOESTAND

KAART 2 : VOORSTEL GEFUSIONEERDE POLDERS (Naamgeving indicatief) - SCHEMATISCHE VOORSTELLING

MOTIVATIE VOORSTEL AFSCHAFFINGEN

Naam	Opp. (ha)	Reden voor afschaffing
Polder Bergenmeersen (18)	41	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wordt GGG cfr. beslissing Vlaamse Regering
Polder Oost-Sieve-Schouselbroek (24)	150	<ul style="list-style-type: none"> • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok
Polder van de Beneden-Dender (29)	2175	<ul style="list-style-type: none"> • Hoewel functioneel verantwoord, te klein om op zichzelf te blijven bestaan • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok (polders kunnen immers niet bekkengrensoverschrijdend zijn, aansluiting bij de Scheldepolder dus niet mogelijk)
Polder van Kruikebeke (32)	774	<ul style="list-style-type: none"> • Deels GGG • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok
Tielrodebroekpolder (37)	151	<ul style="list-style-type: none"> • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok (polders kunnen immers niet waterschapsgrensoverschrijdend zijn, aansluiting bij de Scheldepolder dus niet mogelijk)
Watering De Assels (1)	505	<ul style="list-style-type: none"> • Geen actief beheer in deel ten N van Ringvaart • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok
Watering De Gaver (3)	136	<ul style="list-style-type: none"> • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan, zelfs indien deze 6 wateringen zouden fuseren • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok
Watering De Kwaadbroeken (6)	158	
Watering De Lestpolder (7)	52	
Watering De Rijt (9)	69	
Watering Idegem-Appelterre (10)	330	
Watering van Schendelbeke (14)	151	
Watering De Kortelake (5)	61	<ul style="list-style-type: none"> • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan, zelfs indien deze 2 wateringen zouden fuseren • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok
Watering De Gavergracht (4)	75	
Watering Moerbeekvallei (8)	742	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaat de facto niet meer
Watering Oude Kale en Meirebeek (11)	4353	<ul style="list-style-type: none"> • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok (polders kunnen niet waterschapsgrensoverschrijdend zijn) • Niet functioneel noodzakelijk, afwatering is niet rechtstreeks getijgebonden
Watering De Wagemakerstroom (12)	2212	<ul style="list-style-type: none"> • Niet functioneel noodzakelijk, eenvoudig afwateringssysteem in niet rechtstreeks getijgebonden waterweg
Watering van Melden (13)	1305	<ul style="list-style-type: none"> • Te klein om op zichzelf te blijven bestaan • Te geïsoleerd om te kunnen fuseren met andere polders tot een aaneengesloten blok

Totale oppervlakte voorstel afschaffingen: **13614 ha**

De Polder van Vlassenbroek (35) is te klein om op zichzelf te blijven bestaan, maar kan mogelijk wel gegroepeerd worden met de polders gelegen op het grondgebied van de provincie Antwerpen.

Pijler 2: De installatie van representatieve bestuursorganen

ANALYSE VAN DE HUIDIGE SITUATIE EN KNELPUNTEN

Polders en wateringen zijn in hun huidige vorm sterk verouderde instellingen met een conservatieve samenstelling, waarbij de besturen in hoofdzaak uit landbouwers zijn samengesteld. In sommige polders en wateringen worden vertegenwoordigers van andere sectoren opgenomen in het bestuur, zij het met een raadgevende stem op basis van de welwillendheid van het zetelend bestuur. Dit biedt geen voldoende duurzame garanties voor een evenwichtige en democratische besluitvorming.

Daarnaast heeft het decreet integraal waterbeleid de taakstellingen van de polders en wateringen aanzienlijk uitgebreid ten opzichte van de vroegere wetgeving. Polders en wateringen moeten net als de andere waterbeheerders mee instaan voor het realiseren van de doelstellingen en beginselen opgenomen in het decreet integraal waterbeleid.

De huidige samenstelling van de bestuursorganen is dus niet voldoende representatief en de samenstelling ervan dient te worden aangepast aan de verruimde taakstellingen in het kader van het decreet integraal waterbeleid.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 4: De Polder wordt bestuurd door de Polderraad, het Poldercollege en de Dijkgraaf.

Aanbeveling 5: De Polderraad is de emanatie van de eigenaars en gebruikers, de lokale besturen en deskundigen.

De Polderraad bestaat – als hoogste orgaan van de polder/watering – uit 45 leden-vertegenwoordigers uit 3 categorieën van belanghebbenden:

Categorie 1: Lokale en provinciale besturen

Er worden 12 vertegenwoordigers (mandatarissen) van de gemeenten en 3 vertegenwoordigers (mandatarissen) van de provincie aangeduid door resp. de gemeenteraden en de provincieraad.

Deze categorie vertegenwoordigt alle inwoners van de polder/watering, ongeacht of zij er eigendom hebben of niet.

Door de aanduiding via de gemeenteraad of provincieraad is hier sprake van een getrapte verkiezing.

Categorie 2: Eigenaars en gebruikers

Er worden 15 vertegenwoordigers gekozen uit de groep eigenaars en gebruikers.

Deze categorie vertegenwoordigt alle eigenaars (houders van een zakelijk recht op een onroerend goed) en alle gebruikers van een onroerend goed gelegen in de polder/watering (al dan niet is een minimum oppervlakte vereist om stemrecht te hebben). De groep "eigenaars" kan via het kadaster eenvoudig worden opgespoord. Dit geldt evenwel niet voor de groep "gebruikers". Een dergelijke lijst is niet beschikbaar. Er zal verder moeten worden nagedacht hoe dit kan worden opgelost.

Er wordt een rechtstreekse verkiezing georganiseerd.

Categorie 3: Actoren met een gebiedsspecifieke opdracht

Er worden 15 vertegenwoordigers aangeduid, als volgt verdeeld:

- 3 vertegenwoordigers van de in de polder/watering actieve milieu- en natuurverenigingen
- 3 vertegenwoordigers van de in de polder/watering actieve landbouworganisaties
- 4 vertegenwoordigers van actoren met een gebiedsspecifieke opdracht (bijvoorbeeld: drinkwatermaatschappij, sector industrie en havenbedrijf, sector toerisme, ...)
- 5 deskundigen aangeduid door de Vlaamse regering (uit de beleidsdomeinen Leefmilieu, Mobiliteit en Openbare Werken, Landbouw en Visserij, Ruimtelijke Ordening, ...)

Aanbeveling 6: Het Poldercollege – waarvan de samenstelling een weerspiegeling is van de samenstelling van de Polderraad - is het uitvoerend orgaan binnen de Polder en neemt het dagelijks bestuur waar.

Het Poldercollege bestaat uit 9 leden, waarbij iedere categorie van vertegenwoordigers door 3 leden wordt vertegenwoordigd. De leden worden door de Raad uit zijn midden gekozen.

Aanbeveling 7: De Dijkgraaf zit de Polderraad en het Poldercollege voor.

Het voorzitterschap wordt waargenomen door de Dijkgraaf, gekozen door de Polderraad uit de leden-vertegenwoordigers van de categorie 1 of 2 die zetelen in het Poldercollege. Er kan ook een Adjunct-Dijkgraaf worden gekozen.

Pijler 3: Een grotere deskundigheid via administratieve ondersteuning

ANALYSE VAN DE HUIDIGE SITUATIE EN KNELPUNTEN

De groep van deskundigen stelt vast dat de polders en wateringen met hun huidige beperkte personeelsbezetting de zware eisen die gesteld worden inzake deskundigheid moeilijk kunnen opvangen. Van een moderne administratie verwacht men dat ze over voldoende kennis inzake de snel evoluerende wetgeving (milieu, overheidsopdrachten, ...) en te gebruiken technieken (waterbeheersing, natuurtechnische milieubouw, ...) beschikt. De administratie moet ook op een professionele manier kunnen communiceren met de ingelanden en met de andere besturen waarmee wordt samengewerkt aan een integraal beleid. Dit is op dit moment voor de meeste polders en wateringen niet het geval.

Daarnaast ontbreekt een administratief en geldelijk statuut voor het personeel, zodat op dat vlak problemen (kunnen) ontstaan zowel intern binnen de besturen als met de toezichthoudende overheid.

De personeelsbezetting is in de meeste polders ondermaats. Een globaal overzicht is echter niet beschikbaar.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 8: Iedere Polder beschikt over een deskundige administratie met minimaal een ontvanger-griffier en financiële, administratieve en technische medewerkers. Ondersteunende diensten kunnen via interbestuurlijke samenwerking worden ingevuld.

Algemeen

- De Vlaamse regering bepaalt de minimale personeelsbezetting en de benodigde competenties
- De Vlaamse regering bepaalt het statuut. Daarvoor kan inspiratie worden gevonden bij het personeelsstatuut van de gemeente- en provinciebesturen ;
- De Raad stelt een personeelsbehoefteplan (met functie-omschrijvingen) en een formatie vast ;
- De Raad benoemt de ontvanger-griffier ;
- Het College benoemt alle andere personeelsleden binnen de krijtlijnen vastgesteld door de Raad

Competenties en formatie

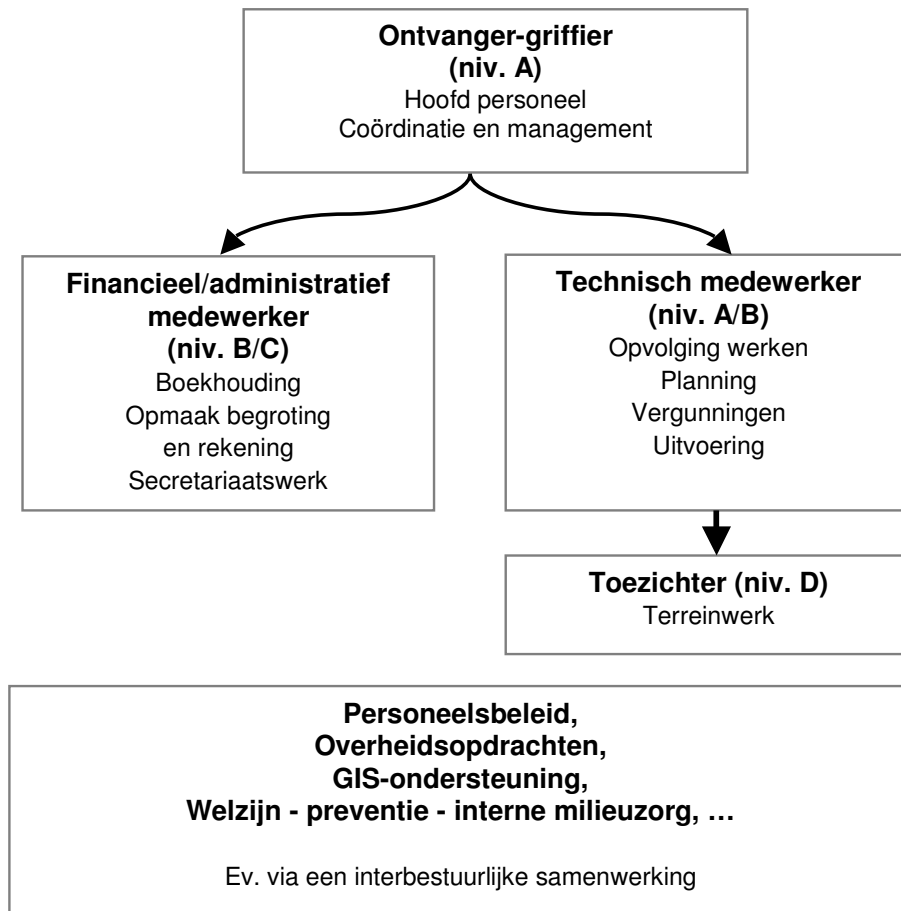
Het onderstaande schema geeft aan welke competenties en formatie dienen aanwezig te zijn in een deskundige administratie die professionele ondersteuning kan bieden aan de Raad en het College van een polder.

Het aantal voltijdse equivalenten per functie dient ingevuld te worden per polder afhankelijk van de specifieke situatie.

Sommige diensten kunnen bij voorkeur via interbestuurlijke samenwerking tussen polders worden uitgebouwd. Het betreft functies die naar tijdsbesteding per polder geen volwaardige functie kunnen zijn, maar wel belangrijk zijn als ondersteunende dienst.

Uiteraard dient er voldoende aandacht te zijn voor het uitwerken van een (uitdovende maar menselijke) overgangsregeling voor het huidige personeel.

Overzicht van de minimale competenties en formatie in de administratie van een polder.

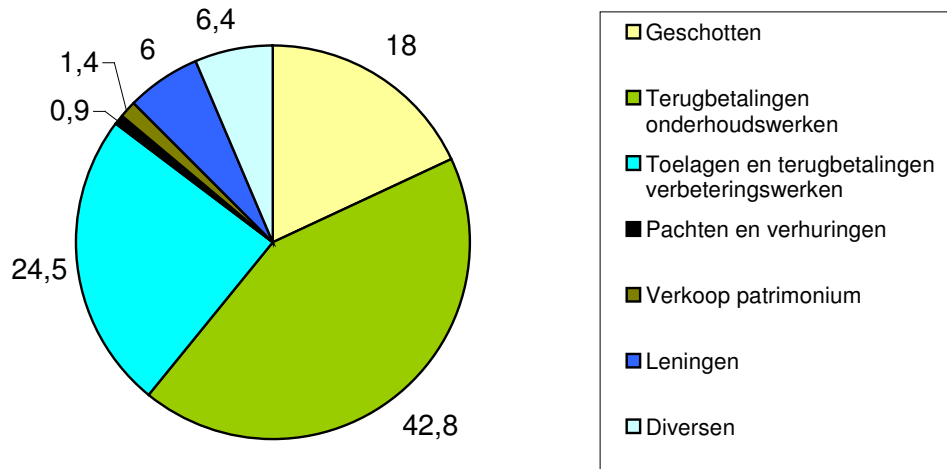

Pijler 4: Transparante en efficiënte financieringskanalen

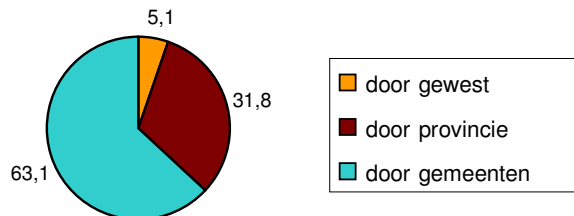
ANALYSE VAN DE HUIDIGE SITUATIE EN KNELPUNTEN

Polders en wateringen hebben op dit moment diverse bronnen van inkomsten. Op basis van de cijfers van het jaar 2005, stelt men de volgende spreiding vast:

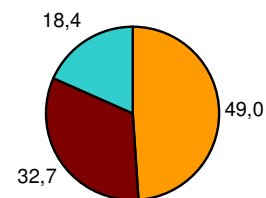
Spreiding van de ontvangsten (%)

Spreiding ontvangsten onderhoudswerken (%)

Spreiding ontvangsten verbeteringswerken (%)

Daaruit blijkt dat ca. 70 % van de ontvangsten voortkomen uit terugbetalingen en toelagen van het gewest, de provincie en de gemeenten, die deze laatste betrekken uit de algemene middelen (solidariteitsprincipe). De inning van de belastingen of geschotten door de polders en wateringen zelf vertegenwoordigt slechts 18 % van de ontvangsten.

Knelpunten zijn:

- de huidige financiële slagkracht van de meeste polders en wateringen is zeer beperkt en zal zeker ontoereikend zijn om een moderne organisatie uit te bouwen ;
- het systeem van (in principe) verplichte terugbetaling van de kosten voor onderhoudswerken door de gemeenten en de provincie zet niet aan tot een financieel beheer volgens de regels van 'goed huisvaderschap' (het zgn. blancocheque-systeem);
- het innen van de belastingen door de polder/watering vergt een zeer grote inspanning voor een relatief beperkt aandeel in de inkomsten.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 9: Het huidige systeem van financiering (blancochequesysteem/belastingen) wordt vervangen door een nieuw financieringsmechanisme in een verhouding van 70 % uit dotaties en 30 % uit eigen belastingen en eigen inkomsten.

Aanbeveling 10: De Vlaamse Regering richt een Polderfonds op dat gespijsd wordt via bijdragen van de lokale, provinciale en Vlaamse overheden waaruit dotaties worden verleend op maat van elk bestuur en op basis van weloverwogen vooraf vastgelegde objectieve criteria bepaald door de Vlaamse regering.

Aanbeveling 11: Het bestuur van de Polder bepaalt de tarifiering van de polderbelasting en is verantwoordelijk voor de inkoopiering.

Aanbeveling 12: De Provincie ondersteunt de voorbereiding van de inkoopiering en stelt een provinciale polder-ontvanger aan voor de invordering in haar totaliteit.

Naast het verlenen van een dotatie, lijkt het om redenen van herkenbaarheid als eigen bestuursniveau en omwille van de autonomie aangewezen het heffen van aparte belastingen in poldergebieden – waar het waterbeheer toch bijzondere zorg vereist – te behouden.

Een belangrijke voorwaarde om het innen van belastingen door polders te kunnen blijven verantwoorden, is het verbeteren van de kosten/baten-balans van de belastingsinning.

Deze balans zou beter in evenwicht kunnen zijn indien de inning zou kunnen verlopen via een koppeling aan een andere (bestaande) belasting. Uit analyse blijkt dat dit niet mogelijk is, aangezien daarvoor steeds een federale wetswijziging nodig is en het zeer onwaarschijnlijk is dat dit op relatief korte termijn zou kunnen gerealiseerd worden. Als de polder belastingen wil innen, zal hij dus zelf moeten instaan voor de inning.

Kosten kunnen beperkt worden door een vergaande automatisatie van de procedure. Omdat het opzetten en operationeel houden van een dergelijk systeem aanzienlijke inspanningen vergt, kunnen de kosten echter enkel gedrukt worden indien de inning kan gebeuren op voldoende grote schaal.

Daaruit kan besloten worden dat het wellicht niet haalbaar is voor een individuele polder om een dergelijk systeem uit te bouwen. De volgende werkwijze wordt daarom voorgesteld:

- Er wordt een uniform model van belastingsreglement aangeboden aan alle polders ;
- Het bestuur van de Polder bepaalt de hoogte van de aanslagvoet ;
- De Polder blijft verantwoordelijk voor de inkohiering, maar wordt daarbij ondersteund door de provincie ;
- De Provincie stelt een polder-ontvanger en ondersteunend personeel aan, die ingebed zijn bij de provinciale administratie en die instaan voor de invordering van de belasting in haar geheel. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van een geautomatiseerd inningssysteem;
- Om redenen van herkenbaarheid vermelden de aanslagbiljetten de hoofding van de polder ;
- Het contentieux behoort tot de bevoegdheid van de heer Gouverneur (cfr. provinciebelastingen).

Samenvatting van de aanbevelingen

Enkel de aanbevelingen van de Pijler 1 kunnen gerealiseerd worden binnen de huidig beschikbare wetgeving. Voor de realisatie van de aanbevelingen van de andere pijlers is nieuw wetgevend werk nodig. Het is echter essentieel dat de uitvoering van de 4 pijlers inhoudelijk en in de tijd gekoppeld blijven.

PIJLER 1: EEN RATIONELERE GEOGRAFISCHE AFBAKENING

Aanbeveling 1: Er worden geen gebiedsdekkende polders gecreëerd.

Aanbeveling 2: Fusies zullen moeten opgelegd worden.

Aanbeveling 3: De geografische reorganisatie omvat het afschaffen, fuseren en ev. uitbreiden tot grote aaneengesloten blokken rekening houdend met de hydrografische grenzen.

PIJLER 2: DE INSTALLATIE VAN REPRESENTATIEVE BESTUURSORGANEN

Aanbeveling 4: De Polder wordt bestuurd door de Polderraad, het Poldercollege en de Dijkgraaf.

Aanbeveling 5: De Polderraad is de emanatie van de eigenaars en gebruikers, de lokale besturen en deskundigen.

Aanbeveling 6: Het Poldercollege – waarvan de samenstelling een weerspiegeling is van de samenstelling van de Polderraad - is het uitvoerend orgaan binnen de Polder en neemt het dagelijks bestuur waar.

Aanbeveling 7: De Dijkgraaf zit de Polderraad en het Poldercollege voor.

PIJLER 3: EEN GROTERE DESKUNDIGHEID VIA ADMINISTRATIEVE ONDERSTEUNING

Aanbeveling 8: Iedere Polder beschikt over een deskundige administratie met minimaal een ontvanger-griffier en financiële, administratieve en technische medewerkers. Ondersteunende diensten kunnen via interbestuurlijke samenwerking worden ingevuld.

PIJLER 4: TRANSPARANTE EN EFFICIËNTE FINANCIERINGSKANALEN

Aanbeveling 9: Het huidige systeem van financiering (blancochequesysteem/belastingen) wordt vervangen door een nieuw financieringsmechanisme in een verhouding van 70 % uit dotaties en 30 % uit eigen belastingen en eigen inkomsten.

Aanbeveling 10: De Vlaamse Regering richt een Polderfonds op dat gespijsd wordt via bijdragen van de lokale, provinciale en Vlaamse overheden waaruit dotaties worden verleend op maat van elk bestuur en op basis van weloverwogen vooraf vastgelegde objectieve criteria bepaald door de Vlaamse regering.

Aanbeveling 11: Het bestuur van de Polder bepaalt de tarifiering van de polderbelasting en is verantwoordelijk voor de inkohiering.

Aanbeveling 12: De Provincie ondersteunt de voorbereiding van de inkohiering en stelt een provinciale polder-ontvanger aan voor de invordering in haar totaliteit.